

Mechanizm migreny („MIGRAINE”) Nogala a jaskra pierwotna otwartego kąta „normalnego” ciśnienia w świetle teorii „mechanicznej” i „naczyniowej” uszkodzenia nerwu wzrokowego.

Piotr Nogal, Lekarz, Glaukolog, Mgr W-F

„Przed 130 laty von Graefe [von Graefe 1857, 1861] jako pierwszy opisał jaskrę bez podwyższonego ciśnienia wewnątrzgałkowego (...) Poddany głębokiej krytyce, von Graefe odstąpił od swojej teorii o jaskrze bez podwyższonego ciśnienia wewnątrzgałkowego, a ciśnienie to po raz kolejny uznane zostało za dominujący czynnik w patogenezie uszkodzenia jaskrowego i zaniku przedniej części nerwu wzrokowego. **Pozostają jednak dotąd pytania o etiologię jaskry bez podwyższonego ciśnienia wewnątrzgałkowego, jeśli taka choroba naprawdę istnieje.**”

Prof. Alon Harris, Glaukolog, 2002 r.

„**Obserwacje kliniczne** wskazują bez wątpienia na istotną **rolę zaburzeń ukrwienia nerwu wzrokowego w procesie jego jaskrowej destrukcji**. [...] Dowodzi tego również **jaskra** występująca częściej u osób z **dystonią naczyniową**, objawiającą się migrenowymi bólami głowy lub tendencją do występowania zimnych rąk czy zimnych stóp.”

Prof. Maria Hanna Niżankowska, Glaukolog, Wrocław -2002 r.

Definicja migreny wg P. Nogala („MIGRAINE”) :

Multi area
Indisposition
Generated
Rapidly
Against
Intraocular pressure „relative” increase to
Neurological
Emergency

Wieloobszarowa niedyspozycja organizmu warunkowana nagle „relatywnym nadciśnieniem wewnątrzgałkowym”¹ (równym lub wyższym od ciśnienia krwi w kapilarach naczyniówki !!!), prowadzącym do nadciśnienia wewnątrzczaszkowego, powikłanego ostrymi zaburzeniami neurologicznymi.

¹ - termin zaproponowany przez autora plakatu; „IOP relatywne do BP w naczyniówce”

Co ma większe znaczenie w **jaskrze** otwartego kąta z „normalnym” ciśnieniem i migrenie..?

Ukryte przed pomiarami aplanatem na rogówce **nadciśnienie wewnątrzgałkowe** w komorze tylnej !, czy **hipotonia tętnicza w naczyniówce**..?

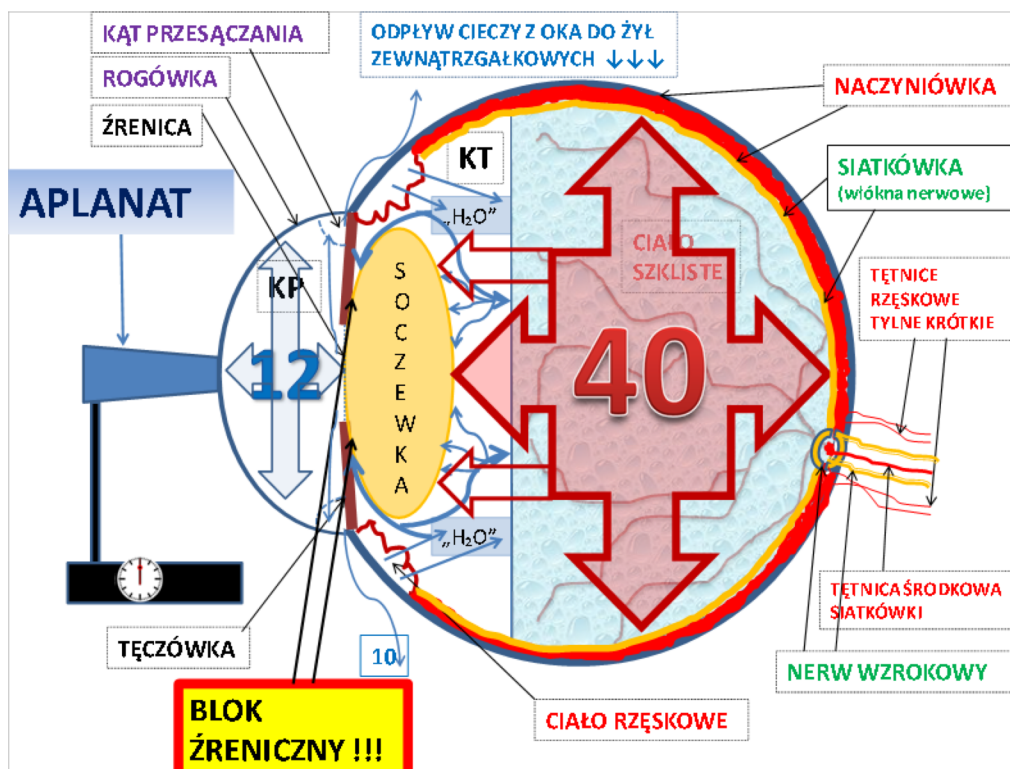
BADACZE ZJAWISKA WYRÓWNIANIA NISKIEGO CIŚNIENIA KRWI W NACZYNIÓWCE Z NADCIŚNIENIEM CIECZY WODNISTEJ I SZKLISTKI W GAŁCIE:

1936 r. - Prof. Jan Lauber, Polak, Wiedeń (**JASKRA**)

2013 r. - Dr. Piotr Nogal, Polak, Wrocław (**JASKRA, MIGRENA**)

DLACZEGO wciąż NIE POTRAFIMY ZMIERZYĆ $\uparrow$ IOP w jaskrze „normalnego” ciśnienia i migrenie...???

SLAJD nr 1: Pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego aplanatem na rogówce w przypadku względnie nasilonego bloku żrenicznego; spadek ciśnienia-KP + wzrost ciśnienia-KT = wynik fałszywie zaniżony w stosunku do podwyższonego ciśnienia w komorze tylnej i ciała szklistego (pomiar nieadekwatny do ciśnienia panującego w gałce ocznej za soczewką i tęcząwką!!!)

Aplanat Goldmanna „złotym standardem” ..?

Gdzie mierzymy nim IOP ..? **Na rogówce!**

W **jakiej przestrzeni** „mierzy” ciśnienie

wewnątrzgałkowe **Aplanat Goldmanna** ..???

W **komorze przedniej oka..!** **...NONSENS ..?!**

Tabela 1: Porównanie ilościowe obecności w obu komorach oka struktur anatomicznych gałki ocznej uwikłanych w jaskrę pierwotną otwartego kąta z „normalnym” ciśnieniem wg teorii „mechanicznej” (uciskane struktury **nerwowe**) i „naczyniowej”; niedokrwiennej (**naczynia gałki**) oraz produkujące ciecz wodnistą ciała rzęskowe.

STRUKTURA ANATOMICZNA OKA	KOMORA PRZEDNIA	KOMORA TYLNA I CIAŁA SZKLISTEGO
WŁÓKNA NERWOWE SIATKÓWKI	0	1
NERW WZROKOWY (GŁOWA)	0	1
NACZYNIÓWKA	0	1
CIAŁO RZĘSKOWE	0	1
TĘTNICA ŚRODKOWA SIATKÓWKI	0	1
WYNIK	0	5

Piotr NOGAL jest **wynalazcą** pierwszego na świecie **nieinwazyjnego tonometru komory tylnej i/lub komory ciała szklanego oka człowieka...** **Idea stworzenia tego tonometru nie zyskała jeszcze poparcia środowiska okulistycznego ..!**

JAK ODKRYŁEM MECHANIZM MIGRENY zależny od **hipotonii BP w naczyniówce z blokiem źrenicznym i ↑IOP – komory tylnej?** :

- porównanie objawów **zespołu szczeliny oczodołowej górnej z migreną okoporażoną** u dzieci (Tabela 2)
- porównanie objawów ogólnoustrojowych **migreny z atakiem jaskry** (Tabela 3)
- pomiar ciśnienia tętniczego (**hipotonia**) u >90% leczonych **młodych „migrenowców”** (przed 40 r.ż.)
- obserwacja wyrównania ciśnień w komorach po YAG – irydotomii
- etc...

„Lekarze bez znajomości anatomii upodabniają się do kretów; pracują w ciemnościach, a dziełem ich rąk są wzgórki ziemi...”

Prof. Friedrich Tiedemann, niemiecki Anatom i Fizjolog (XVIII/XIX w.)

Tabela 2: zaburzenia warunkowane uciskiem nerwów w obrębie szczeliny oczodołowej górnej (w migrenie konflikt „naczyniowo-nerwowy”; ucisk rozszerzonej, wskutek nadciśnienia żylnego, żyły ocznej górnej²; **mechanizm tożsamy wg autora z Zesp. Tolosy-Hunta!!!**).

Objawy	Zespół szczeliny oczodołowej górnej	Migrena okoporażenna
Opadnięcie powieki górnej (n. III)	+	+
Oftalmoplegia (n. III, n. IV, n. VI)	+	+
Diplopia (n. III, n. IV, n. VI)	+	+
Porażenie czucia okolicy skóry czoła i powieki górnej (nerwy czuciowe od n.V1; n. oczny)	+	+
Rozszerzenie źrenicy (n.III; korzeń okoruchowy -parasympatyczny zwoju rzęskowego)	+	+

² - odkrycie autora po opisanu mechanizmu migrenowego

Tabela 3: porównanie objawów klinicznych **ataku jaskry** i **napadu migreny**

Objawy	Atak jaskry zamykającego kąta	Napad migreny
Fenomeny wzrokowe	Koła tęczowe wokół punktów świetlnych, czasem błyski	Aura migrenowa wzrokowa (różne błyski i mroczki)
Ból głowy	Silne bóle oka i głowy, zwłaszcza po stronie chorego oka, początkowo jednostronne	Częsty start w oku, w okolicy oczodołu, często początkowo jednostronny
Nadciśnienie tętnicze	+	+
Nudności	+	+
Wymioty	+	+
Zaburzenia akcji serca	Zwolniona akcja serca, arytmia	Kołatanie, arytmia
Fotofobia (światłowstręt)	+	+
Fonofobia (dźwiękowstręt)	+	+
Omdlenia	+	+
Utrata przytomności	+	+
Wysokie IOP (ciśnienie w gałce)	+/- nie zawsze !!!	(?)
Kąt przesączenia	Zamknięty	(?)

Mechanizm MIGRENY i JASKRY „POZABELECKOWEJ” OTWARTEGO KĄTA (w tym „normalnego” ciśnienia) zależny od wzrostu IOP w komorze tylnej i towarzyszącej hipotonii tętniczej z wtórnym obniżeniem ciśnienia krwi (BP) w naczyniówce wg P. Nogała

Hipotonia krwi w NACZYNIÓWCE !!!;
naczyniówka poddająca się łatwo uciskowi
 ↑ bloku źrenicznego → ↑ ciśnienia
wewnątrzgałkowego w KOMORZE TYLNEJ
i KOMORZE CIAŁA SZKLISTEGO

Wzrost ciśnienia wewnątrzgałkowego w
KOMORZE TYLNEJ i KOMORZE CIAŁA
SZKLISTEGO do wartości $\geq$ **BP w**
naczyniówce (np. w różnie nasilonym
 bloku źrenicznym)

WYRÓWNANIE SIĘ CIŚNIEN : krwi w naczyniówce i wewnątrzgałkowego w KT i KCSz -START!

OSIĄGNIĘCIE POZIOMU „RELATYWNEGO NADCIŚNIENIA WEWNĄTRZGAŁKOWEGO”
w KOMORZE TYLNEJ i CIAŁA SZKLISTEGO OKA; $IOP-KT(KCSz) \geq BP$ w naczyniówce !!!

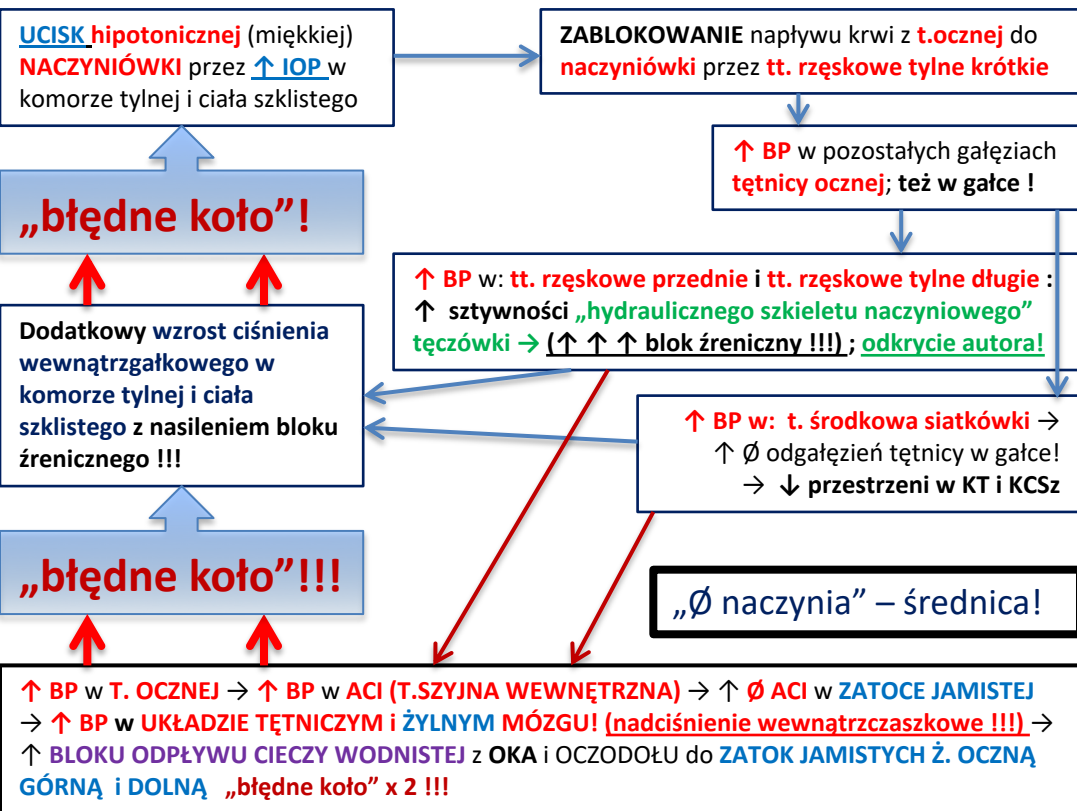

Tabela 4: Przykładowe zaburzenia warunkowane uciskiem poszerzonych wskutek nadciśnienia krwi naczyń tętniczych i żylnych na sąsiadujące struktury w przebiegu mechanizmu migrenowego „MIGRAINE” Nogała

PATOLOGIA	UCISKANA STRUKTURA	MIEJSCE UCISKU	CZYNNIK UCISKAJĄCY
NEURALGIA TRÓJDZIELNA	Zwój Gassera	Zatoka jamista	$\uparrow$ $\emptyset$ ACI $\uparrow$ BP ŻYLNIE
AION	Nerw wzrokowy	Kanał wzrokowy	$\uparrow$ $\emptyset$ t. oczna
CRVO	Nerw wzrokowy, żyła środkowa siatkówki	Część wewnątrz-oczodołowa nerwu wzrokowego	$\uparrow$ $\emptyset$ t. środkowa siatkówki
Okresowy zez zbieżny	Nerw VI	Zatoka jamista	$\uparrow$ $\emptyset$ ACI $\uparrow$ BP ŻYLNIE
Zespół Tolosa-Hunta⁴	Nerw VI, Nn: III, IV, VI, żyła oczna górna	Szczelina oczodołowa górna	$\uparrow$ $\emptyset$ t. oczna⁵ $\uparrow$ $\emptyset$ żyła oczna górna

⁵ - u ok. 20% ludzi **t. oczna przechodzi przez szczelinę oczodołową górną !**

Dziękuję wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy, dzieląc się ze mną swymi doświadczeniami, pozwolili mi zebrać wiedzę niezbędną do opisania mechanizmu „migrenowego”, tłumaczącego między innymi wymienione w tabeli patologie.

Piotr Nogała